

Česká endokrinologická společnost ČLS JEP (org. č. 6)

Czech Society for Endocrinology CzMA

Dne 8. prosince 1937 se v posluchárně interní kliniky prof. Pelnáře v Praze konala informační schůze zakládajících členů Československé společnosti endokrinologické, svolaná Josefem Charvátem. Zúčastnili se jí (pořadí podle zápisu v podpisové knize, pokud se jména dnes dají identifikovat): Prát, Netoušek, Hepner, V. Jedlička, Mládek, Štejf, Herles, Saidl, Lukáš, Vančura, Polák, Šula, Budínská, Kácl, Borovanský, Richter, Hejda, Skaličková, Písařovicová, Vahala, Charvát, Gawalovski, Vomela, Král, Kodíček, Polesný, Šilink, Cmunt, Brumlík, Mentl, Jonáš, Herfort, Vondráček, Lukl, Jedličková, Hynie, Křivý, Poppek, Petřivalský, Rapant, Polčák, Filo, Karásek.

Ustavující Valná hromada se sešla 1. února 1938 za účasti: Charvát, Lukl, Saidl, Kodíček, Tachezy, Babička, Laufberger, Jedlička, Herfort, Jonáš, Nedvěd, Jedličková, Hejda, Písařovicová, Polesný, Syllaba, Pelnář, Sedláčková Vahala, Herles, Vančura, Schubert, Brumlík, Šilink, Markalous, Klein, Lukáš, Vondráček, Hepner, Král, Borovanský. Bylo zvoleno předsednictvo: prof. MUDr. J. Charvát (předseda), 1. místopředseda: prof. MUDr. V. Jedlička, prof. MUDr. J. Saidl (2. místopředseda), doc. MUDr. Vr. Jonáš (jednatel), MUDr. Lukl (pokladník), MUDr. Kodíček (zapisovatel), členové: doc. Krajník, doc. Karásek, MUDr. O. Schubert, revizoři účtů: prof. MUDr. A. Ostrčil, prof. MUDr. J. Pelnář. Stanovy byly zadány ministerstvu vnitra dne 14. prosince 1937, které je schválilo 11. ledna 1938, č. 1026/1038-6. Právní trvání spolku potvrdilo ministerstvo vnitra dne 24. února 1938, č. 8951 (1938). První schůze nově vytvořené Československé endokrinologické společnosti (dále ČsES) proběhla 8. 3. 1938.

Na Valné hromadě dne 15. 11. 1949 bylo zvoleno nové předsednictvo ČsES v čele s předsedou doc. Šilinkem a místopředsedy prof. J. Charvát, V. Laufbergerem a V. Jedličkou. Na Valné hromadě 8. 5. 1951 byl zvolen předsedou ČsES opět prof. J. Charvát.

Po konstituování Československé lékařské společnosti J. E. Purkyně (ČsLS JEP) v roce 1951 se ČsES stala sekcí této společnosti. První schůze nového výboru se konala 15. 6. 1951 a účastníci se jí Charvát (předseda), Písařovicová-Čížková, Hořejší, Bleha, Šilinková a Feix a omluveni byli Šilink a Poupá. Jako sekretáři společnosti pracovali v té době Bleha a Feix. Slovenské endokrinology zastupoval v 50. letech ve výboru ČsES doc. MUDr. J. Podoba, CSc.

Od roku 1957 jsou v zápisové knize zaznamenány i programy pracovních schůzí. Mezi přednášeči na prvních schůzích byli: Bleha, Jirásek, Pacovský, Dubovský, Poupá, Fábry, Lát, Raboch, Řežábek, Feix, Záhoř, Petrášek, Polák, Němec, Schreiber a další. Konala se celá řada pracovních schůzí společnosti – od vzniku Československé endokrinologické společnosti až do konce roku 2003 bylo zaznamenáno v zápisové knize celkem 298 akcí.

K významným akcím konaným v 50. a 60. letech patří: Celostátní endokrinologický sjezd „O hypofýze“ (Brno 1958), celostátní „Konference o nadledvinách“ (Ostrava 1962), Symposium o endemické strumě a průvodních chorobách (1965).

Dne 17. 9. 1957 se konala slavnostní schůze k 60. narozeninám prof. J. Charváta, kde přednášeli Šilink, Písařovicová, Mikulaj, Németh, Poupá, Kandráč, Bleha, Špaňár, Rezler a Soumar.

Dne 8. 9. 1967 oslavila společnost 70. narozeniny prof. J. Charváta na pracovní schůzi, kde přednášeli Šilink, Písařovicová, Podoba a Kandráč. Pracovní schůze Endokrinologické společnosti se konaly převážně v posluchárně III. interní kliniky FVL UK a Fakultní nemocnice v Praze.

V roce 1969 – na základě zákona o federálním uspořádání ČSSR – vznikají samostatné společnosti a zůstávají součástí Čs. lékařské společnosti JEP, tedy Česká endokrinologická společnost (ČES) a Slovenská endokrinologická společnost (SES).

V čele České endokrinologické společnosti stanul předseda prof. J. Charvát s vědeckým sekretářem prof. V. Schreiberem. Ustavující schůze Slovenské endokrinologické společnosti se konala 27. 3. 1969 v Bratislavě a byl zvolen výbor v čele s předsedou doc. MUDr. J. Podobou, CSc., a vědeckým sekretářem MUDr. B. Lichardusem, DrSc. Doc. Podoba byl též místopředsedou Československé endokrinologické společnosti po dobu předsednictví prof. Charváta v čele ČsES. V dalších funkčních obdobích (1973, 1977 a 1981) byl vždy předsedou SES zvolen MUDr. B. Lichardus, DrSc., a sekretářem MUDr. P. Langer, DrSc. Od roku 1986 byl předsedou MUDr. B. Lichardus, DrSc., a sekretářem MUDr. I. Klimeš, CSc. V dalším období byl předsedou SES od roku 1994 do r. 2002 dr. A. Kreze, DrSc., a sekretářem dr. I. Klimeš, DrSc., a od roku 2002 je předsedou doc. dr. I. Klimeš, DrSc., a sekretářem doc. dr. J. Michálek, CSc.

Na základě stanov Čs. lékařské společnosti JEP se v čele ČsES v době Československa střídali předsedové a sekretáři ČES a SES: 1969–1973 Charvát a Schreiber, 1973–1975 Schreiber a Petrášek, 1975–1979 Lichardus a Langer, 1979–1984 Schreiber a Petrášek (od 1981 Mašek), 1984–1988 Lichardus a Langer (od 1986 Klimeš).

Na schůzi výboru ČES 15. 1. 2002 byl prof. MUDr. Vratislav Schreiber zvolen čestným předsedou ČES ČLS JEP.

Významné aktivity

ČsES pořádá od r. 1969 řadu významných celostátních odborných akcí, z nichž jsou nejvýznamnější – od roku 1978 každoročně konané – Endokrinologické dny. I po rozdělení Československa 1. 1. 1993 je dále Česká endokrinologická společnost a Slovenská endokrinologická společnost pořádají střídavě v Čechách a na Slovensku.

- Endokrinologické dny: Banská Bystrica (1978), Ostrava (1979), Prešov (1980), Brno (1981), Bratislava (1982), Praha (1983), Žilina (1984), Ostrava (1985), Košice (1986), Plzeň (1987), Banská Bystrica (1988), Karviná (1989), Bratislava (1990), České Budějovice (1991), Žilina (1992), Hradec Králové (1993), Košice (1994), Olomouc (1995), Žilina (1996), Zlín (1997), Bratislava (1998), Teplice (1999), Košice (2000), Hradec Králové (2001), Liptovský Mikuláš (2002), Liberec (2003).

Endokrinologické dny se staly významným celostátním fórem experimentálních i klinických endokrinologů. Endokrinologické dny jsou zahajovány slavnostní Charvátovou přednáškou – poprvé odezněla za přítomnosti prof. Charváta u příležitosti jeho 80. narozenin už rok před prvními Endokrinologickými dny (23. 9. 1977, Vr. Schreiber).

- Postgraduální endokrinologické kurzy – patří k dalším významným endokrinologickým akcím; nejprve byly pořádány každý druhý rok Endokrinologickým ústavem ve spolupráci s ČES od roku 1994 v Třešti, v r. 2000 v Praze a od roku 2002 jsou organizovány ČES v Hradci Králové.
- Konference Evropské tyreoidologické asociace (ETA), Praha 1974 – z iniciativy doc. Šilinka ji organizoval Výzkumný ústav endokrinologický v Praze spolu s ČES. Naše společnost byla organizátorem či spolupořadatelem mnoha dalších významných mezinárodních akcí. Na akcích pořádaných ČES přednášela řada světově proslulých vědců, např. Selye, Kochakian, Yalowová, Klotz, Biglieri, Bertagna.

Zahraníční spolupráce

- Individuální členství: International Society for Endocrinology (ISE), European Federation of Endocrine Societies (EFES).

Předseda: Prof. MUDr. Josef Marek, DrSc.

Místopředsedové: Prof. MUDr. Václav Zamrazil, DrSc., prof. MUDr. Jan Lebl, CSc.

Vědecký sekretář: Doc. MUDr. Václav Hána, CSc.

Podklady zpracoval doc. MUDr. Václav Hána, CSc.